

Advies nr 19/2014 van 19 maart 2014

Betreft: advies betreffende het wetsvoorstel tot wijziging van het Burgerlijk Wetboek, de wet van 19 juli 1991 betreffende de bevolkingsregisters en tot wijziging van de wet van 8 augustus 1983 tot regeling van een Rijksregister van de natuurlijke personen en de identiteitskaarten alsmede het koninklijk besluit van 10 december 1996 betreffende de identiteitsstukken en –bewijzen voor kinderen onder de twaalf jaar, ter voorkoming van internationale kinderontvoeringen door een ouder (CO-A-2014-022)

De Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer;

Gelet op de wet van 8 december 1992 tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de verwerking van persoonsgegevens (hierna WVP), inzonderheid artikel 29;

Gelet op het verzoek om advies van de Voorzitter van de Kamer van Volksvertegenwoordigers, de heer André Flahaut, ontvangen op 24/02/2014;

Gelet op het verslag van de heer Jo Baret;

Brengt op 19 maart 2014 het volgend advies uit:

I. VOORWERP VAN DE ADVIESAANVRAAG

1. Op 21/02/2014 verzocht de Voorzitter van de Kamer van Volksvertegenwoordigers de Commissie om dringend advies te verlenen m.b.t. het op 18/11/2010 ingediende wetsvoorstel *tot wijziging van het Burgerlijk Wetboek, de wet van 19 juli 1991 betreffende de bevolkingsregisters en tot wijziging van de wet van 8 augustus 1983 tot regeling van een Rijksregister van de natuurlijke personen en de identiteitskaarten alsmede het koninklijk besluit van 10 december 1996 betreffende de identiteitsstukken en –bewijzen voor kinderen onder de twaalf jaar¹, ter voorkoming van internationale kinderontvoeringen door een ouder*. Dit wetsvoorstel strekt ertoe om een instrumentarium uit te bouwen dat moet bijdragen tot het voorkomen van internationale kinderontvoeringen door een ouder.

2. Middelen die bijdragen tot het voorkomen van dit misdrijf zijn een beter alternatief dan sanctioneren na de feiten. Die strafsancities blijken niet zelden dode letter en daarenboven brengt dit het wederrechtelijk meegenomen kind niet terug.

3. Het wetsvoorstel wil de controles m.b.t. dergelijke feiten aan de buitengrenzen van de Schengenruimte vergemakkelijken door op identiteitskaarten van kinderen te voorzien in de mogelijkheid om te vermelden dat het zonder de toestemming van een bepaalde ouder de buitengrens niet mag overschrijden.

II. ONDERZOEK VAN HET WETSVORSTEL

A. DOELEINDE

4. Het doeleinde van de vooropgestelde wetswijzigingen is het voorkomen van internationale kinderontvoeringen door een ouder, zoals die worden omschreven in artikel 432, §§ 2 tot 4, *Strafwetboek*.

5. Het betreft een welbepaald en uitdrukkelijk omschreven doeleinde (artikel 4, § 1, 2°, WVP). Het is tevens een gerechtvaardigd doeleinde. De verwerkingen van persoonsgegevens die eruit voorspruiten zijn gestoeld op artikel 5, eerste lid, c) en d), WVP. In de mate dat de beoogde vermelding op de identiteitskaart als een veiligheidsmaatregel moet worden beschouwd, betreft het een verwerking die geoorloofd is op basis van artikel 8, § 2, b) WVP.

---

¹ Is niet het actuele opschrift van dit koninklijk besluit.

B. PROPORTIONALITEIT

6. Artikel 6, § 2, van de wet van 19 juli 1991 *betreffende de bevolkingsregisters, de identiteitskaarten, de vreemdelingenkaarten en de verblijfsdocumenten en tot wijziging van de wet van 8 augustus 1983 tot regeling van een Rijksregister van de natuurlijke personen*, somt op limitatieve wijze de vermeldingen op die de identiteitskaart bevat. Het toevoegen van een nieuwe vermelding op de eID vereist dus een aanpassing (uitbreiding) van deze opsomming.

7. Het is duidelijkheidshalve trouwens wenselijk dat alle informatie die een identiteitskaart moet/mag bevatten in 1 artikel of toch minstens in 1 wet wordt gebundeld. Zo niet wordt het onmogelijk om het overzicht te behouden van de wettelijk toegelaten vermeldingen op een identiteitskaart.

8. Opdat het door de bevoegde rechter in toepassing van de nieuwe artikelen 374/1 en 374/2 *Burgerlijk Wetboek* uitgevaardigde vermelding op de identiteitskaart van een kind kan worden aangebracht, moet deze, zoals reeds werd aangestipt, opgenomen worden in de opsomming van artikel 6, § 2.

9. Artikel 4 van het wetsvoorstel voegt daartoe een 13° toe aan artikel 6, § 2, tweede lid, namelijk: "13° de in artikel 374/1 *Burgerlijk Wetboek* bedoelde vermelding". In artikel 6, § 2, derde lid, wordt eenzelfde vermelding als punt 7° toegevoegd.

10. De Commissie oordeelt dat het aanbrengen van een dergelijke vermelding op de identiteitskaart van een kind in het licht van het doeleinde, namelijk het voorkomen van internationale kinderontvoeringen door een ouder, toereikend, ter zake dienend en niet overmatig is (artikel 4, § 1, 3°, WVP). Het vervult voor de personen die belast zijn met de grenscontrole een knipperlichtfunctie: controleer een en ander grondig vooraleer het kind doorgang te verlenen.

11. Ingevolge de voorgenomen aanvulling van artikel 6, § 2, tweede lid, wordt vermelding zowel met het blote oog zichtbaar als elektronisch leesbaar op de eID van het kind aangebracht. Het voordeel van een met het blote oog zichtbare vermelding is dat de informatie beschikbaar is en blijft indien de leesapparatuur het laat afweten of de chip van de eID een defect vertoont. Het nadeel van een met het blote oog zichtbare vermelding is dat wanneer deze wijzigt, bijvoorbeeld wanneer de beslissing m.b.t. de vermelding in beroep wordt hervormd, de eID moet vervangen worden en daar hangt een prijskaartje aan vast. Vandaar dat een gegeven dat aan wijziging onderhevig is, wat *in casu* het geval is, bij voorkeur uitsluitend op de chip wordt aangebracht.

12. Indien geopteerd wordt voor een zowel met het blote oog zichtbare als een elektronisch leesbare vermelding, dan is de toevoeging in artikel 6, § 2, derde lid, overbodig. Het tweede lid handelt over de gegevens die zowel met het blote oog zichtbaar als elektronisch leesbaar zijn. Indien geopteerd wordt voor een alleen elektronisch leesbare vermelding, dan is de aanvulling van artikel 6, § 2, tweede lid, overbodig. Het derde lid somt de gegevens op die alleen elektronisch leesbaar zijn.

13. Niettegenstaande de Commissie geen bezwaar heeft tegen het principe van de vermelding op de eID, kan de vraag worden gesteld of het niet praktischer is om deze vermeldingen op te nemen in een centrale databank die toegankelijk is voor de personen die belast zijn met de grenscontrole (in binnen- en buitenland). Het is makkelijker om de informatie in een centrale gegevensbank up-to-date te houden dan op individuele identiteitskaarten.

14. Los daarvan heeft de Commissie wel een aantal vragen omtrent hoe een en ander in de praktijk zal werken. Wil de maatregel zijn doel niet voorbij schieten, dan moet iedere actor/betrokkene weten waar hij aan toe is en waar hij zich aan moet houden. Dit is momenteel niet het geval:

- Is het de bedoeling dat de door een rechter toegestane vermeldingen worden opgenomen in een gegevensbank? In registers? Zo ja, welke en onder wiens verantwoordelijkheid?
- Indien de bevoegde rechter een vermelding toestaat, leidt dit tot de ambtshalve vermelding op de eID wanneer deze wordt uitgereikt of moet de belanghebbende ouder vragen dat deze vermelding wordt opgenomen wanneer hij bij de gemeente een eID voor het kind aanvraagt?
- Indien het toestaan van de vermelding leidt tot de ambtshalve vermelding, hoe worden de uitreikende instanties hiervan op de hoogte gebracht?
- Wat als de beslissing van de eerste rechter in beroep wordt hervormd: wordt de eID dan ambtshalve aangepast of moet de belanghebbende ouder de vervanging ervan vragen?
- Indien de hervorming leidt tot een ambtshalve aanpassing, hoe worden de uitreikende instanties hiervan op de hoogte gebracht? Wordt de hervorming opgenomen in een gegevensbank? In registers?
- Hoe kunnen personen die belast zijn met de grenscontrole weten dat de vermelding op de eID nog actueel is? (Bv. op de eID staat dat de toestemming van ouder A vereist is – in beroep wordt dit gewijzigd in toestemming van ouder B – voordat de eID kan worden aangepast vertrekt ouder A met het kind)
- Hoe moet de toestemming van de ouder die op de eID wordt vermeld, worden aangetoond? De verleiding zal voor de ouder te kwader trouw groot zijn om een vals

toestemmingsdocument te produceren. De personen die belast zijn met de grenscontrole moeten duidelijk weten aan welke voorwaarden dergelijk document moet voldoen.

- Wat als geen identiteitskaart voor het kind wordt geproduceerd maar wel een geldig paspoort? (tot nader order zijn kinderen beneden de 15 jaar niet verplicht om een identiteitskaart bij zich te hebben en kan de ouder te kwader trouw beweren dat het betrokkene kind geen identiteitskaart heeft)?

15. De artikelen 5 en 6 van het wetsvoorstel voorzien in een aanpassing van het koninklijk besluit van 10 december 1996 *betreffende de verschillende identiteitsdocumenten voor kinderen onder de twaalf jaar*. Los van de bemerking dat het om legistische redenen niet aangewezen is bepalingen van een koninklijk besluit te wijzigen via een formele wet, vestigt de Commissie er de aandacht op dat een aanpassing van dit koninklijk besluit in voorbereiding is.

16. Op 13 maart 2013 bracht de Commissie het advies nr. 08/2013 uit m.b.t. een ontwerp van koninklijk besluit *tot wijziging van het koninklijk besluit van 10 december 1996 betreffende de verschillende identiteitsdocumenten voor kinderen onder de twaalf jaar*. De aanpassingen van het besluit zullen tot gevolg hebben dat aan Belgische kinderen naast een elektronisch identiteitsdocument alleen nog een elektronisch identiteitsbewijs kan worden afgeleverd. Het papieren identiteitsstuk en het kartonnen identiteitsbewijs verdwijnen. Daartoe wordt o.a. voorzien in de opheffing van artikel 4 van het koninklijk besluit, waardoor de voorgestelde aanpassing van dit artikel door het wetsvoorstel zonder voorwerp wordt.

17. Dat de vermelding ook op het elektronisch identiteitsbewijs wordt aangebracht, roept vanuit proportionaliteitsperspectief geen bezwaar op. Het vereist een aanpassing van artikel 9 van het koninklijk besluit van 10 december 1996, die echter beter kan geschieden door een wijzigingsbesluit.

18. Volledigheidshalve vestigt de Commissie er de aandacht op dat ook een wijziging van artikel 16 *quinquies*, § 1, van dit besluit – bevat een opsomming van de gegevens die met het blote oog zichtbaar zijn en elektronisch leesbaar zijn op het elektronisch identiteitsdocument - zich opdringt.

19. Tot slot vestigt de Commissie er de aandacht op dat op basis van het koninklijk besluit van 10 december 1996 aan kinderen van vreemde nationaliteit alleen een elektronisch identiteitsbewijs kan worden uitgereikt, geen elektronisch identiteitsdocument (*in casu* elektronische vreemdelingenkaart). De Commissie adviseerde in randnummers 23 en 24 van het advies nr. 08/2013 dat voor niet-Belgische kinderen een gelijkaardige regeling zou worden uitgewerkt. Vermits internationale kinderontvoeringen door een ouder ook kinderen kunnen treffen die niet de

Belgische nationaliteit hebben maar wel in België gedomicilieerd zijn, is het aangewezen dat zij van eenzelfde bescherming kunnen genieten.

OM DEZE REDENEN

de Commissie,

adviseert gunstig m.b.t. het initiatief maar stelt vast dat er nog een hele reeks problemen verder moeten worden uitgediept (zie randnummers 13 en 14 en de bedenking opgenomen in randnummer 19) teneinde te vermijden dat de praktische uitvoering ervan verzandt.

De Wnd. Administrateur,

De Voorzitter,

(get.) Patrick Van Wouwe

(get.) Willem Debeuckelaere